

Asia: VN/8329/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumislain korvaukset (61-62 §)

Suomen ortodoksinen kirkko kiittää lausuntomahdollisuudesta. Laskennallisen korvauksen korvauksajan lyhentäminen vaikuttaa kotoutumista edistävien palveluiden järjestämiseen kunnissa ja hyvinvointialueilla. Kuntien ja hyvinvointialueiden on toteutettava lakisääteiset velvoitteensa.

Suomen ortodoksinen kirkko tunnistaa sen tosiasian, että useat kunnat sekä Suomen Kuntaliitto ovat pitäneet laskennallisen korvauksen tasoa nousseisiin kustannuksiin nähden jo pitkään riittämättömänä.

Maksu käyttämättä jääneen tapaamisen tulkkauskustannuksesta (32 a §)

Suomen ortodoksisen kirkon ymmärryksen mukaan kunnat käyttävät jo nyt monipuolisesti erilaisia tulkkausmahdollisuuksia. Tulkkauspalveluita käyttävät ovat muita heikommassa asemassa kielitaidon, yhteiskuntajärjestelmän tuntemuksen sekä sosioekonomisen asemansa takia.

Tulkkitsemiskustannusten leikkaaminen voi myös vähentää tulkkauksen käyttöä. Viranomaisilla on kuitenkin lakisääteinen velvoite hallintolain nojalla varmistaa, että henkilö ymmärtää häntä koskevat asiat ja käyttää siten tarvittaessa tulkkia. Tulkkauksen vähentämisellä olisi paitsi asiakkaan, myös palveluntarjoajan oikeusturvaa heikentäviä vaikutuksia. Sekä palvelun tarvitsijan että palveluntarjoajan yhdenvertaisuus ja oikeusturva heikkenee kirkon näkemyksen mukaan. Hallituksen esitys jättää liikaa tulkinnanvaraa maksun rajaamiselle erinäisissä poikkeustilanteissa ja johtaa helposti palvelun tarvitsijan alisteiseen asemaan palvelun tarjoajaan nähden.

Alaikäisenä yksin tulleiden tuki (34, 69 §)

Kirkko kantaa syvän huolen jengiytymisen, radikalisoitumisen, ekstremismin, väkivallan ja muiden yhteiskuntaa heikentävien ilmiöiden leviämisestä erityisesti heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten keskuudessa.

Alaikäisenä yksin tulleiden lasten ja nuorten tuen ikärajan laskemisen riskinä on, että kyseessä olevat nuoret tarvitsevat aikuissosiaalityön, mielenterveyspalveluiden tai opiskelijahuollon palveluita ja kokonaistaloudellisesti arvioituna säästöt jäävät merkittävästi ennakoitua vähäisemmiksi.

Pakolaisten vastaanotto (44 §)

Pakolaisten vastaanotto erityisesti kuntapaikoille edellyttää kunnassa vastaanottoprosessin ja alkuvaiheen toimien koordinoinnin resursointia. Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat pakolaiset tarvitsevat maahantulon alkuvaiheessa paljon erilaista ohjausta, jonka resursointiin kunnat käyttävät laskennallista korvausta. Laskennallisen korvauksen korvausajan lyhentäminen voi myös vaikuttaa kuntien halukkuuteen myöntää kuntapaikkoja kiintiöpakolaisille ja haavoittuvassa asemassa oleville kansainvälistä suojelua saaville ja tilapäistä suojelua saaville.

Muut huomiot

Suomen ortodoksinen kirkko pitää ihmisoikeuksien toteutumisen, psykofyysisen terveyden ja kotoutumisen kannalta ongelmallisena ylipäätään alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten kotoutumislain mukaisen aikuistumisen tuen ikärajan laskemisen 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen.

Todellisempi ongelma on ennemminkin useaan vuoteen venyneet odotukset vastaanottokeskuksissa kuin nykyiset ikärajat. Useiden vuosien vastaanottokeskuksessa odottaminen tosiasiallisesti heikentää työllistymistä, yhteiskuntaan sitoutumista ja kotoutumista.

Suomen ortodoksinen kirkko - Antti Räsänen, kirkkopalvelujen
koordinaattori